

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 286/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K., a. s., Z., zastúpenej advokátom Mgr. P. R., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 28/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K., a. s., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., a. s., Z. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 28/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 2. mája 2013.

Z obsahu sťažnosti a z jej prílohy vyplynulo, že sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania v procesnom postavení navrhovateľky vedeného proti obchodnej spoločnosti K., a. s. (ďalej len „odporkyňa“), o zaplatenie sumy 33 792 € s príslušenstvom. Sťažovateľka podala na okresnom súde žalobu s návrhom na vydanie platobného rozkazu 2. februára 2011, pričom následne zaplatila aj súdny poplatok.

Podľa tvrdenia sťažovateľky odo dňa podania žaloby do 26. februára 2013 napriek neexistencii žiadnej objektívnej prekážky okresný súd neuskutočnil v jej veci žiadny úkon.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uviedla:

«Sťažovateľ dňa 20. 2. 2013 podal sťažnosť pre porušovanie jeho práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a žiadal, aby súd pokračoval bez zbytočného zdržania a prietahov v konaní týkajúcom sa Žaloby.

Dňa 26. 2. 2013 vydal súd uznesenie č. k. 26Cb/28/2011-27, ktorým vyzval odporcu na zaslanie vyjadrenia.

Dňa 20. 3. 2013 bola sťažovateľovi doručená odpoveď súdu na jeho sťažnosť, v ktorej súd oznámil, že jeho sťažnosť považuje za dôvodnú. ...

Okresný súd Bratislava I nepostupoval po podaní Žaloby tak, aby nevznikli zbytočné prietahy. ...

Súd nekonal vo veci viac ako 2 roky, čo je objektívne doba, ktorá spôsobila prietahy. Ako uvádza predsedníčka Okresného súdu Bratislava I, tieto prietahy boli spôsobené nadmernej zaťaženosťou súdneho oddelenia „26Cb“. Veľký počet vecí v súdnom oddelení a potreba ich vybavovania v poradí, v akom boli podané na súd zákonnej sudkyňi neumožnili bezprietahový postup vo veci. ...

Podľa nášho názoru v tomto konaní dochádza k prietahom v konaní, ktoré nie sú spôsobené ani konaním sťažovateľa a ani skutkovou alebo právnou zložitou

prejednávanej veci (ide o bežnú súčasť agendy súdov) a tým došlo k porušeniu nášho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote.»

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka v petite sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené ňou označené práva, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov a aby sťažovateľke priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 28/2011 dochádza k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

Z obsahu sťažnosti, ako aj z obsahu jej prílohy vyplýva, že sťažovateľka pred podaním ústavnej sťažnosti podala 20. februára 2013 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Predsedníčka okresného súdu v odpovedi na podanú sťažnosť z 13. marca 2013 vyhodnotila túto ako dôvodnú a sťažovateľke oznámila, že *„Za účelom zabránenia vzniku ďalších zbytočných prietahov v konaní, som zákonnú sudkyňu spolu s jej vyšším úradníkom požiadala, aby vo veci konali ďalej bez prietahov s tým, že postup súdu vo veci budem priebežne sledovať až do jej právoplatného skončenia.“* Sťažovateľke bola doručená uvedená odpoveď predsedníčky okresného súdu

20. marca 2013, avšak nevyčkala na účinky uvedenej sťažnosti a podaním podľa čl. 127 ústavy doručeným 6. mája 2013 sa obrátila na ústavný súd.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovateľka neuviedla a ani ústavný súd ich nezistil.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ako aj z jej prílohy, ústavný súd dospel k názoru, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa

citovaných ustanovení zákona o súdech asi dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu. Ústavný súd zastáva stanovisko, že predmetná sťažnosť bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľky iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu dostala primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní (m. m. IV. ÚS 278/04).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že hoci sťažovateľka podala predtým, než sa obrátila na ústavný súd, sťažnosť podľa zákona o súdech, takéto formálne využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľkou nemožno považovať za efektívny postup, ktorý by predstavoval splnenie podmienky prípustnosti sťažnosti podľa označeného ustanovenia zákona o ústavnom súde. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku nápravy, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnená podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ.

Ústavný súd dodáva, že predsedníčka okresného súdu priznala priet'ahy v konaní a uviedla, že „... zákonnú sudkyňu spolu s jej vyšším súdnym úradníkom požiadala, aby vo veci konali ďalej bez priet'ahov s tým, že postup súdu vo veci budem priebežne sledovať až do jej právoplatného skončenia“. Následne okresný súd uznesením č. k. 26 Cb 28/2011-27 z 26. februára 2013 vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k návrhu vo veci samej v lehote 60 dní odo dňa doručenia uznesenia. Z vyjadrenia zákonnej sudkyne vyplýva, že po uplynutí lehoty na vyjadrenie sa odporkyne k návrhu bude vo veci nariadený termín pojednávania. Ústavný súd v okolnostiach danej veci pokladá nateraz prijaté opatrenia predsedníčkou okresného súdu za dostatočné na odstránenie namietaných priet'ahov v konaní.

Na základe týchto zistení ústavný súd podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložila ústavnému súde novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2013